

บริการปรึกษาและตรวจเลือด
โดยสมัครใจ รักษาความลับ

พัฒนาเนื้อหาและเรียบเรียงโดย มูลนิธิเข้าถึงเอดส์
จำนวนพิมพ์ 10,000 เล่ม
จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสรณรงค์วันเอดส์โลก 1 ธันวาคม 2553
โดย คณะกรรมการองค์การพัฒนาเอกชนด้านเอดส์ (กพอ.)

“ บริการปรึกษาและตรวจเลือด โดยสมัครใจ รักษาความลับ”

การรณรงค์ให้สังคมตระหนักในการเคารพ
สิทธิทางเพศ สิทธิด้านเอดส์ คือสิทธิมนุษยชน

โครงการสหประชาชาติด้านเอดส์ได้รณรงค์ “การเข้าถึง (บริการสุขภาพ) เป็นสิทธิมนุษยชนที่ทุกคนต้องได้รับ” (Universal Access and Human Rights) ในชุดสิทธิประโยชน์ด้านเอดส์ภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ก็ได้กำหนดให้ระบบบริการด้านการป้องกันและดูแลรักษาด้านเอชไอวีเอดส์ครอบคลุมสิทธิประโยชน์ให้คนที่ประเมินว่าตนเองมีความเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อเอชไอวี ได้รับสิทธิบริการปรึกษาและตรวจเลือดโดยสมัครใจ รักษาความลับ (VCCT) ได้ไม่เกิน 2 ครั้งต่อปี

แต่ปัจจุบันยังมีผู้คนจำนวนมากที่ยังเข้าไม่ถึงหรือไม่ได้รับบริการตรวจเลือดโดยสมัครใจ อันเนื่องมาจากปัจจัยด้านสังคม เมื่อคนส่วนหนึ่งมีทัศนคติที่ทำให้เกิดการตีตราและเลือกปฏิบัติกับผู้มาขอรับบริการในเรื่องเอดส์ โดยตัดสินจากเพศ อายุ เชื้อชาติหรือ แม้แต่สถานะทางสังคมเศรษฐกิจ

มติของเขาวชนไม่กล้ามาขอรับบริการตรวจเลือด เพราะสังคมกำหนดว่า “เขาวชนยังไม่ควรมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร” หรือเมื่อตัดสินใจที่จะตรวจเลือดโดยสมัครใจ ก็ยังติดขัดกับ “แนวทางปฏิบัติของแพทย์เกี่ยวกับเรื่องเอดส์” (แพทยสภา ๒๕๔๕) ที่ระบุว่า “...ผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปี และยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส ...การขอความยินยอมในการตรวจ และการแจ้งผลต่อผู้รับการตรวจ และการให้คำปรึกษาแนะนำหลังผลการตรวจ ให้ดำเนินการดังกล่าวแก่ผู้ปกครองหรือผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้รับการตรวจแทน” ทำให้เขาวชนตัดสินใจไม่ไปรับบริการตรวจเลือด จึงสูญเสียโอกาสที่จะได้รับบริการให้คำปรึกษา การเข้าถึงข้อมูลและบริการด้านการป้องกันและดูแลรักษาเอชไอวี

คณะกรรมการองค์การพัฒนาเอกชนด้านเอดส์(กพอ.) ร่วมกับ เครือข่ายคนทำงานด้านเอดส์ในประเทศไทย 16 เครือข่าย และองค์กรภาคี จึงร่วมรณรงค์ให้เด็กและเขาวชนที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งมีความสมัครใจที่จะตรวจเลือดสามารถตัดสินใจตรวจได้ด้วยตนเอง การรณรงค์นี้อยู่บนหลักการการเคารพสิทธิทางเพศ สิทธิด้านเอดส์ และสิทธิมนุษยชนของคนทุกเพศทุกวัยที่มีสิทธิตัดสินใจด้วยตัวเองเมื่อได้รับข้อมูลที่รอบด้านว่า จะเลือกดำเนินชีวิตทางเพศได้อย่างอิสระ และปลอดภัยจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ ท้องไม่พร้อม และความรุนแรงทางเพศ โดยไม่ถูกกีดกัน ไม่ถูกตีตรา และเลือกปฏิบัติเมื่อไปรับบริการด้านสุขภาพ

“ บริการปรึกษาและตรวจเลือด โดยสมัครใจ รักษา ความลับ”

ทั่วถึง และการพหุวัฒนธรรม

คนส่วนใหญ่ติดเชื่อเอชไอวีจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย หลายคนคิดว่าตัวเองไม่เกี่ยวกับเอดส์ หรือไม่คิดว่าตัวเองจะมีโอกาสรับเชื่อเอชไอวี ถ้าคุณเป็นคนหนึ่งที่มีโอกาสมีเพศสัมพันธ์และไม่ได้ป้องกัน ไม่ว่าจะเป็นเพศสัมพันธ์กับใครก็ตาม โอกาสการติดเชื่อเอชไอวีของคุณก็เกิดขึ้นแล้ว

การป้องกันการรับเชื่อเอชไอวีทางเพศสัมพันธ์ มักเป็นเรื่องที่พูดง่ายแต่ทำยาก เช่น การรณรงค์ให้ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ ซึ่งก็ไม่ง่ายที่จะเริ่มต้นสื่อสารกับคูให้ใช้ หรือการแนะนำให้วัยรุ่นรู้จักปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ นั้นก็ไม่ง่ายเช่นกัน

รวมทั้งเรื่องอื่นๆที่มาประกอบกัน เช่น การขาดโอกาสเรียนรู้เรื่องเพศที่มากกว่าเพศสรีระ ร่างกาย ไม่มีโอกาสฝึกฝนทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างรอบด้านเพื่อใช้ชีวิตทางเพศด้วยความรับผิดชอบ รวมทั้งสภาพแวดล้อมในครอบครัวและชุมชนที่ยังมองเรื่องเพศเป็นเรื่องลับ หรือรับรู้อย่างจำกัดเพียงเรื่องเพศสัมพันธ์ ผู้ใหญ่จึงไม่กล้าพูดคุยกับลูกหลานอย่างตรงไปตรงมา เป็นต้น

ที่ผ่านมา มีแนวทางการรณรงค์ที่ส่งเสริมให้คนไปตรวจเลือด เพื่อหาการติดเชื้อเอชไอวี โดยคิดว่า เมื่อคนรู้ว่าตัวเองติดเชื้อเอชไอวี ก็จะได้ป้องกันมากขึ้น หรือเพื่อหยุดการแพร่หรือรับเชื้อเอชไอวี เช่น การรณรงค์ให้ตรวจเลือดก่อนแต่งงาน หรือการส่งเสริมนโยบายให้มีการรณรงค์ตรวจเลือด ฯลฯ การรณรงค์ดังกล่าวทำให้เห็นช่องว่าง คือ ขาดการสร้างความเข้าใจถึงข้อจำกัดของการตรวจเลือด ขาดการเตรียมความพร้อมของระบบบริการและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จนส่งผลให้เกิดปัญหาการละเมิดสิทธิ เช่น การบังคับตรวจเลือด การเปิดเผยผลเลือดผู้อื่น ฯลฯ

ที่สำคัญ ได้ทำให้เกิดการเข้าใจผิดของคนทั่วไปที่คิดว่า การตรวจเลือดเป็นการป้องกันเอดส์ที่ได้ผล (ทั้งที่การตรวจเลือดเพียงครั้งเดียวไม่ได้หมายความว่าเราจะปลอดภัยต่อการรับเชื้อเอชไอวี ไปตลอดชีวิต)

ในระยะต่อมามีแนวทางการสื่อสารรณรงค์เกี่ยวกับการตรวจเลือดภายใต้แนวคิด “บริการให้คำปรึกษาและตรวจเลือด โดยสมัครใจ รักษา ความลับ” หรือเรียกกันว่า วิธีซีที (VCTT Voluntary Confidentiality Counseling and Testing)

แนวคิดหลักของวีซีซีที คือ การส่งเสริมให้คนประเมินโอกาสเสี่ยงของตนเองต่อการรับเชื้อเอชไอวี เช่น สามารถวิเคราะห์ว่าในชีวิตทางเพศของตัวเองนั้นมีโอกาสรับเชื้อเอชไอวีได้อย่างไรบ้าง และมีแนวทางหรือทางเลือกในการป้องกันตัวเองอย่างไรบ้าง

การตัดสินใจตรวจเลือดเป็นเรื่องของแต่ละคนว่าจะตรวจหรือไม่ตรวจ และหากสมัครใจตรวจก็ต้องมีการเตรียมตัวทั้งก่อนตรวจและหลังจากรับทราบผลการตรวจแล้ว โดยระบบการให้บริการปรึกษาจะเข้ามามีบทบาทอย่างมากสิ่งสำคัญต่อการตัดสินใจและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้สมัครใจรับบริการตรวจเลือด คือ การตรวจครั้งนั้นๆ ต้องเป็นความลับ ผลการตรวจรู้ได้เฉพาะผู้บอกผลและตัวผู้มารับการตรวจเท่านั้น

เพื่อให้ทุกคนที่ประเมินแล้วว่าตัวเองมีโอกาสเสี่ยงต่อการรับเชื้อเอชไอวีและต้องการตรวจเลือด การจัดบริการโดยรัฐเพื่อรองรับจึงเป็นสิ่งสำคัญควบคู่กันไป ดังนั้น ทางสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) จึงได้ประกาศในชุดสิทธิประโยชน์ ระบุให้ทุกคนที่มีบัตรประจำตัวประชาชนสามารถรับบริการปรึกษาเพื่อการตรวจเลือดโดยสมัครใจ รักษาความลับได้ ไม่เฉพาะสำหรับคนที่มีบัตรทองเท่านั้น

นโยบายการให้บริการตรวจเลือดโดยสมัครใจดังกล่าว แม้ว่าจะครอบคลุมคนส่วนใหญ่ในประเทศ แต่ก็ยังละเอียดและจำกัด การให้บริการในกลุ่มคนไร้สัญชาติ แรงงานข้ามชาติ รวมทั้ง แนวปฏิบัติของแพथสกรณีนีเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ต้องขอความยินยอมจากผู้ปกครอง ส่งผลให้เยาวชนจำนวนมากที่มี เพศสัมพันธ์ และกังวลว่าจะติดเชื้อเอชไอวีหรือไม่ ไม่สามารถเข้า ถึงบริการตรวจเลือดแม้จะสมัครใจตรวจก็ตาม เพราะไม่พร้อม ที่จะบอก พ่อแม่ หรือผู้ปกครองของตนเอง เพื่อขอคำยินยอม ก่อนตรวจ หากมองในระยะยาว สถานการณ์เช่นนี้ จะส่งผลต่ออัตรา การติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มวัยรุ่นให้เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ

ดังนั้นหากสังคมไทยต้องการลดอัตราการติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของทุกคนจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐและทุกภาคส่วนจะต้องดำเนินนโยบายอย่างเข้มข้นและต่อเนื่องครอบคลุมทั้งระบบบริการสุขภาพและสวัสดิการสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรณรงค์เรื่องการตรวจเลือดโดยสมัครใจและเป็นความลับ (วีซีซีที) นี้ต้องมีการผลักดันให้แนวนโยบายของทุกภาคส่วนส่งผลต่อระดับปฏิบัติงาน ที่ส่งเสริมการเข้าถึงบริการตรวจเลือดโดยไม่มีอุปสรรคและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจะทำให้มีความทั่วถึงและการเข้าถึงบริการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

คุณคิดว่าตัวเองมีโอกาส “เสี่ยง” ที่จะรับเชื้อเอชไอวีมากน้อยแค่ไหน ?

..ไม่มีทาง ...ไม่แน่ใจ ...อาจจะ ... ฯลฯ
แล้วเพราะเหตุใดถึงเชื่อเช่นนั้น?

หากคิดว่าไม่มี (ทาง) มีโอกาสเสี่ยงต่อการรับเชื้อเอชไอวีเพราะ...

ไม่ได้เที่ยวสถานบริการ

มีแฟนคนเดียว

ไม่ได้ใช้สารเสพติดชนิดฉีด

ไม่ได้มีคู่นอนหลายคน

คู่ของคุณคงไม่เคยมีเชื้กส์กับใครมาก่อน

เวลาจะมีเชื้กส์กับใครสักคน คุณเลือกแล้ว ว่า..
คู่ของคุณดูสวย หล่อ แข็งแรง สะอาด เรียบร้อย

เขามีคุณคนเดียว

แต่รู้หรือไม่ว่า “คุณ” ยังมีโอกาสเสี่ยงต่อการรับเชื้อเอชไอวี ถ้า..

- คุณยังมีเช็ทส์ หรือมีโอกาที่จะมีเช็ทส์
- คุณไม่เคยรู้ว่าคู่ของคุณมีประสบการณ์ทางเพศที่ผ่านมาอย่างไร?
- คุณลังเลที่จะถามคู่ของคุณ เรื่องประสบการณ์ทางเพศที่ผ่านมา
- คุณคิดว่าเป็นเรื่องยากที่ทั้งคุณและคู่จะเล่าถึงประสบการณ์ทางเพศให้กันและกันฟัง
- คุณไม่รู้ว่าทุกวันนี้ คู่ของคุณมีใครอื่นอีกหรือเปล่า
- คุณไม่ได้ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเช็ทส์
- คุณใช้หรือคู่ของคุณมีโอกาสใช้เข็มฉีดยาเสพติดร่วมกับคนอื่น

อย่างไรก็ตาม โอกาสเสี่ยงที่เกิดขึ้นย่อมไม่ได้หมายความว่าเราจะต้องติดเชื้อเอชไอวี แต่การที่เราประเมินได้ว่าเรามีโอกาสเสี่ยงต่อการรับเชื้อเอชไอวี นั้นหมายถึงโอกาสที่เราจะเริ่มคิดถึงการป้องกันให้ตัวเราปลอดภัยก็มีสูงกว่าการที่ไม่เคยรู้ว่าตนเองเสี่ยงหรือไม่

แต่หากเกิดความสงสัยว่าเราจะรับเชื้อฯ ไปแล้วหรือยัง...

การตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อเอชไอวีคือวิธีเดียวที่จะรู้

การตรวจเลือดสำคัญอย่างไร และมีรายละเอียดอะไร ที่ต้องรู้ไว้ใช้ว่าก่อนเข้ารับการตรวจ

บริการปรึกษาและตรวจเลือด โดยสมัครใจ รักษาความลับ (VCCCT)

ในการให้บริการตรวจเลือดจะครอบคลุมหลักการที่เรียกว่า
วีซีซีที (VCCT) ซึ่งหมายถึงดังนี้

V - Voluntary = โดยความสมัครใจ

C - Confidentiality = ความเป็นความลับ/ข้อมูลรู้เฉพาะ
บุคคล

C - Counseling = การให้คำปรึกษา

T - Testing = การตรวจเลือด

ดังนั้นทุกขั้นตอนจึงต้องเกิดขึ้นจากการยินยอมจากเจ้าตัว
คุณมีสิทธิที่จะตัดสินใจตรวจหรือไม่ตรวจก็ได้ การตรวจเลือดเป็น
สิทธิในชีวิตและร่างกายตามกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 31 ดังนั้น
การบังคับตรวจเลือด ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งการตรวจสุขภาพประจำปี
พนักงาน การรับเข้าทำงาน หรืออื่นๆ ถือเป็นกการละเมิดสิทธิในชีวิต
และร่างกาย มีความผิดตามกฎหมาย

นอกจากนี้ผลการตรวจเลือดจะสงวนไว้เป็นข้อมูลเฉพาะ
ระหว่างผู้ที่มาตรวจเท่านั้น

พร้อม หรือ ไม่พร้อม ก่อนไปตรวจเลือด...

หากผลการตรวจเลือดพบว่า คุณมีเชื้อเอชไอวี
แล้วคุณเกิดความรู้สึกว่า...

กลัว

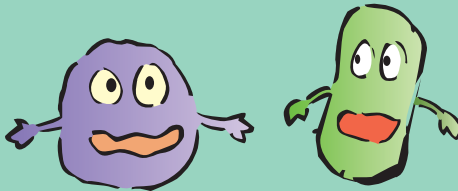
รักษาไม่หาย

ติดเชื้อแล้วต้องตายแน่นอน

ถ้าที่ทำงานรู้อาจถูกไล่ออก

คนรอบข้างพากันซุบซิบนินทา

ฯลฯ

ลองทบทวนว่าเพราะเหตุใดจึงคิดแบบนั้น และที่ผ่านมามีคุณ
เคยได้รับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้มามากน้อยแค่ไหนซึ่ง
ความรู้สึกและความไม่เข้าใจเหล่านี้ทำให้ตัวผู้ติดเชื้อเอชไอวีรู้สึก
ไม่ปลอดภัย ไม่แน่ใจที่จะเข้าไปรับการรักษา จนทำให้อาการทรุด
หรือเสียชีวิตได้

แต่ลองมองในทางตรงกันข้าม หากคุณได้รับข้อมูลว่า

“เอดส์...รักษาได้”

ยาต้านไวรัสเอชไอวีช่วยควบคุมเชื้อไวรัสเอชไอวี ทำให้จำนวนไวรัสในร่างกายลดลง ภูมิคุ้มกันจึงเพิ่มขึ้น ทำให้สุขภาพแข็งแรง

ผู้ที่มีเชื้อเอชไอวีทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการรักษาและได้รับยาต้านไวรัสเอชไอวีตามสิทธิที่ตนมีไม่ว่าจะเป็นระบบประกันสังคม ระบบประกันสุขภาพ สวัสดิการข้าราชการ...ฯลฯ

ข้อมูลเหล่านี้นอกจากจะช่วยให้เราเข้าใจเรื่องเอดส์มากขึ้นแล้ว จะทำให้คุณรู้ว่า การตรวจเลือดของคุณมีประโยชน์ในแง่ได้เข้าถึงบริการการรักษาได้เร็วขึ้นด้วย

แต่ไม่ว่าคุณพร้อมตรวจเลือดหรือไม่ สิ่งที่สำคัญคือ คุณและคู่ของคุณคิดไว้หรือยังว่าจะเลือกวิธีการป้องกันแบบไหนเพื่อไม่ให้เสี่ยงต่อการรับเชื้อเอชไอวี

อยากรู้ผลเลือดของตัวเอง ต้องทำอย่างไรบ้าง

เงื่อนไขการตรวจเลือด

การตรวจเลือดไม่ได้หมายถึงการตรวจหาตัวเชื้อเอชไอวี โดยตรงแต่คือการตรวจหาสารที่ร่างกายสร้างขึ้น เรียกว่า “สารภูมิคุ้มกัน” (แอนติบอดี) ที่จะสร้างขึ้นมาเพื่อต่อต้านหรือกำจัด เชื้อเอชไอวีที่อยู่ในร่างกาย ถ้าตรวจพบว่าร่างกายสร้างสารชนิดนี้ขึ้น นั้นหมายถึงว่าคุณติดเชื้อเอชไอวี

แต่เนื่องจากระยะเวลาการสร้างแอนติบอดีของแต่ละคนจะไม่เท่ากัน ดังนั้นการตรวจต้องเว้นระยะจากวันที่ไปมีโอกาเสี่ยงมาแล้ว 3 เดือน เราเรียกว่าช่วง “วินโดว์พีเรียด” หมายถึงช่วงเวลาที่ยังตรวจไม่พบการติดเชื้อฯ ซึ่งระหว่าง 3 เดือนนี้ ผู้ตรวจต้องสร้างความแน่ใจให้ตัวเองว่าไม่มีโอกาสเสี่ยงอีก คือ ป้องกันทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ และไม่ใช้เข็มฉีดยาเสพติดร่วมกับผู้อื่นในช่วงระยะ 3 เดือน (ก่อนตรวจ)

ความหมายของผลเลือด

ผลการตรวจ จะมี 2 แบบ ได้แก่

ผลเป็นลบ หมายถึง คุณไม่ได้รับเชื้อเอชไอวี แต่นั่นก็แค่ระบุได้ว่าเป็นช่วงตั้งแต่อติตจนถึงความเสี่ยงครั้งล่าสุดก่อนที่จะตรวจเท่านั้น ถ้าในช่วงวินโดว์พีเรียดคุณยังมีความเสี่ยงอยู่ ผลตรวจที่ได้ก็ยังไม่สามารถสรุปได้แน่นอนว่าคุณจะไม่ได้ติดเชื้อ

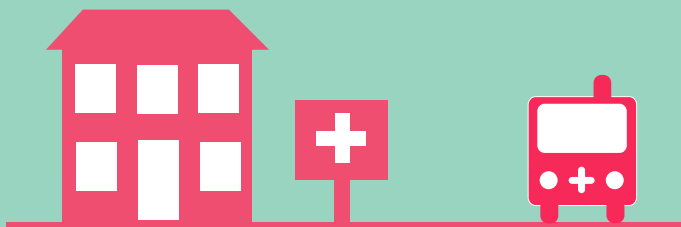
ผลเป็นบวก หมายถึง คุณได้รับเชื้อเอชไอวีมาแล้ว การตรวจแบบแอนติบอดีบอกได้เพียงว่าคุณมีเชื้อฯ อยู่จริง แต่ก็ไม่สามารถบอกได้ว่าคุณติดเชื้อฯ มานานเท่าไร

โดยทั่วไปการตรวจเลือดที่ได้ผลเป็นบวก จะมีการตรวจยืนยันผลซ้ำอีกครั้ง ด้วยการใช้น้ำยาทดสอบคนละประเภทกัน ซึ่งเป็นการตรวจสองขั้นตอน เพื่อเป็นการยืนยันผลการตรวจก่อนที่จะแจ้งผลให้คุณทราบ แต่หากคุณรู้สึกยังไม่แน่ใจ ก็ตรวจซ้ำได้

“ตรวจเลือดไม่ได้จบที่ลบหรือบวก
แต่คือจุดเริ่มของการดูแลสุขภาพ”

มีที่ไหนบ้างที่ให้บริการเรื่องนี้

คุณสามารถไปตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวีได้ที่ทั้งโรงพยาบาลของรัฐ (รพ.ศูนย์/รพ.จังหวัด/รพ.ชุมชน) คลินิกนิรนาม โรงพยาบาลเอกชน และคลินิกเอกชนที่ระบุว่าให้บริการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี แต่ที่สำคัญต้องเป็นสถานบริการที่มีบริการให้คำปรึกษา ก่อนและหลังการตรวจหาการติดเชื้อฯ ซึ่งเป็นบริการที่ช่วยให้คุณเข้าใจผลการตรวจ และช่วยกันวางแผนต่างๆ เพื่อรับมือกับผลการตรวจที่ได้รับ

สิทธิประโยชน์ในการรับบริการภายใต้ ระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (บัตรทอง)

ปัจจุบันระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ หรือบัตรทอง ได้ครอบคลุมสิทธิในการเข้ารับบริการปรึกษาและตรวจเลือด โดยสมัครใจ รักษาความลับ (VCCT) ซึ่งเป็นบริการครอบคลุมคนไทยทุกคนที่มีบัตรประชาชน ไม่ว่าจะคุณจะใช้สิทธิการรักษาพยาบาลจากระบบใด (ประกันสังคม ประกันเอกชน รัฐวิสาหกิจ หรือข้าราชการ) ทุกคนสามารถมาขอรับบริการนี้ได้ ในโรงพยาบาลที่อยู่ภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ชุดสิทธิประโยชน์ระบุว่าสามารถตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวีโดยสมัครใจ หรือวีซีซีที (VCCT) ได้ฟรีปีละ 2 ครั้ง หากผลเลือดเป็นบวกก็จะได้รับบริการปรึกษาเพื่อการดูแลสุขภาพโดยกลับไปรับบริการตามสิทธิรักษาพยาบาลของแต่ละคน และหากพบว่าผลเลือดเป็นลบ ก็จะได้รับบริการให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมการป้องกันให้ผลเลือดเป็นลบตลอดไป โดยทุกคนมีสิทธิขอรับถุงยางอนามัยเพื่อการป้องกัน

สำหรับผู้ตรวจเลือดแล้วพบว่า ติดเชื้อเอชไอวี

สามารถรับการตรวจหาจำนวนภูมิคุ้มกัน (CD4) เพื่อประเมินภาวะสุขภาพและเข้ารับการรักษาที่เหมาะสม โดยจะได้รับการตรวจซีดี 4 ทุก 6 เดือน เมื่อมีโรคฉวยโอกาส หรือภูมิคุ้มกันต่ำลง จะได้รับการตรวจวินิจฉัย การป้องกัน/ดูแลรักษาโรคฉวยโอกาส และถ้าอยู่ในเกณฑ์การรักษาด้วยยาต้านฯ มีสิทธิที่จะได้รับการรักษาด้วยยาต้านไวรัสเอชไอวี

นอกจากนี้ สามารถติดต่อขอรับบริการปรึกษาที่หน่วยบริการที่ท่านมีสิทธิอยู่ในเรื่องต่างๆ เช่น การป้องกันดูแลโรคฉวยโอกาส การดูแลรักษาด้วยยาต้านไวรัสฯ การปรึกษาด้านสังคม การปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น

ในหน่วยบริการบางแห่ง (โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลจังหวัด) มีการทำงานร่วมกันระหว่างแกนนำ กลุ่มผู้ติดเชื้อที่อาสามาทำงานให้บริการปรึกษา ให้ข้อมูลการดูแลรักษาสุขภาพ และด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต การอยู่ร่วมกันกับครอบครัวและชุมชน หรือการติดตามเยี่ยมบ้าน เพื่อติดตามผลการรักษาด้วยยาต้านไวรัสฯ บริการนี้เรียกว่า “ศูนย์บริการแบบองค์รวม” ซึ่งขณะนี้ มีศูนย์ทั้งสิ้น 421 แห่งทั่วประเทศ ทั้งนี้หากท่านไปรับบริการในโรงพยาบาลชุมชนที่มีกลุ่มศูนย์องค์รวม ท่านสามารถแจ้งความประสงค์เพื่อขอให้โรงพยาบาลส่งตัวเข้ารับบริการในศูนย์องค์รวมได้

ศูนย์บริการแบบองค์รวม เป็นจุดบริการที่เกิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี ที่ต้องการสนับสนุนให้สมาชิกผู้ติดเชื้อฯ ได้มีโอกาสมารับบริการให้คำปรึกษาทั้งเรื่องการดูแลสุขภาพ การดูแลตนเองระหว่างการใช้ยาต้านไวรัสฯ การรวมกลุ่มทำกิจกรรมเพื่อชุมชน รวมทั้งการดำเนินการรณรงค์ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเรื่องเอดส์ ร่วมกัน โดยกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวีเหล่านี้ได้รวมกันเป็นเครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ประเทศไทย ปัจจุบันมีกลุ่มทั่วประเทศ ทั้งที่เป็น ศูนย์องค์รวมและไม่ได้เป็นศูนย์องค์รวมแล้วกว่า 1,000 กลุ่ม

แนวทางการปฏิบัติกับผลเลือดที่ออกมา

กรณีเป็นผลบวก

การที่รู้ว่าตัวเองติดเชื้อเอชไอวี คุณอาจจะอยู่ในภาวะสับสน เศร้า กังวลใจ หรือมีอาการด้านลบอื่นๆ คุณอาจจะลองพิจารณาว่าจะมีวิธีคลี่คลายอารมณ์ความรู้สึกนั้นอย่างไร แต่ถ้าคุณไม่รู้จะทำอย่างไร คุณอาจต้องการพูดคุยปรึกษากับใครสักคน สามารถติดต่อหน่วยงานที่ระบุไว้ข้างท้ายซึ่งมีผู้ให้คำปรึกษาที่พร้อมให้บริการอยู่

การที่รู้ว่าติดเชื้อเอชไอวีก่อนที่จะมีอาการป่วย นับว่าเป็นจังหวะเวลาที่จะช่วยให้คุณได้มีโอกาสตรวจสุขภาพทั่วไป และตรวจเลือดประเมินระดับภูมิคุ้มกัน (ตรวจวัดระดับซีดี4) นำไปสู่การวางแผนเข้ารับการรักษาอย่างต่อเนื่อง และเฝ้าระวังระดับภูมิคุ้มกัน เพื่อการรักษาตนเองด้วยยาต้านไวรัส ในช่วงเวลาที่เหมาะสม

กรณีเป็นผลลบ

หากต้องการให้ผลการตรวจเลือดเป็นลบตลอดไป จำเป็นอย่างยิ่งที่คุณจะต้องป้องกันทุกครั้ง เมื่อมีเพศสัมพันธ์ และ/หรือไม่ใช้เข็มฉีดยาเสพติดร่วมกับผู้อื่นเลย ไม่เช่นนั้นคุณก็ยังคงมีโอกาสรับเชื้อเอชไอวีได้ในอนาคต

เอชไอวี ควบคุมได้ เอดส์ รักษาได้

การเจ็บป่วยด้วยโรคฉวยโอกาสในผู้ติดเชื้อฯ เกิดจากภาวะภูมิบกพร่อง เช่น ท้องเสีย เริม เชื้อราในช่องปาก วัณโรค ปอดอักเสบ เชื้อราเยื่อหุ้มสมอง ฯลฯ ซึ่งสามารถรักษาได้ บางโรคก็ป้องกันได้ เช่น วัณโรค ปอดอักเสบจากเชื้อพีซีพี ฝีในสมอง และเชื้อราเยื่อหุ้มสมอง นอกจากนี้เชื้อเอชไอวี ยังสามารถควบคุมได้ โดยการใช้ยาต้านไวรัสฯ ซึ่งจะคอยควบคุมไม่ให้เชื้อเอชไอวีทำลายภูมิคุ้มกัน ผู้ติดเชื้อฯได้รับยาต้านไวรัสฯอย่างเหมาะสม จะทำให้ภูมิคุ้มกันสูง พอที่จะป้องกันโรคติดเชื้อฯฉวยโอกาสได้เกือบทุกโรค

หากเจ็บป่วย หรือมีโรคฉวยโอกาสเกิดขึ้นเราเรียกช่วงเวลา
นี้ว่าเป็นผู้ป่วยเอดส์ ซึ่งโรคฉวยโอกาสทุกโรคสามารถดูแลรักษาให้หายได้ แม้ว่าในร่างกายจะยังมีเชื้อเอชไอวีอยู่ก็ตาม...

“ เอดส์...จึงรักษาได้ ”

“ หัวใจสำคัญจึงอยู่ที่การดูแลรักษา
ที่ต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ”

อย่างไรก็ดี ผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวียังคงมีความรู้สึกทางเพศ และมีเพศสัมพันธ์ได้ตามปกติ แต่อาจจะหาวิธีป้องกันล่วงหน้า เช่น ถ้าคู่ยังไม่ติดเชื้อฯ จะป้องกันคู่อย่างไร ถ้าคู่ติดเชื้อฯแล้ว จะป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพจากการรับส่งเชื้อเอชไอวีให้กัน และกันได้อย่างไร

**“ถุงยางอนามัยจะช่วยคลี่คลายหลายปัญหาได้...
ถ้าเราใช้”**

สงสัยเรื่องเอดส์

ติดต่อขอคำปรึกษาได้ที่

มูลนิธิเข้าถึงเอดส์ โทร. 0-2372-2222

ตั้งแต่วเวลา 10.00 - 20.00 น. ทุกวัน

มูลนิธิศูนย์คุ้มครองด้านเอดส์ โทร. 0-2171-5135 วันจันทร์ - ศุกร์

ตั้งแต่วเวลา 09.00 - 17.00 น.

คลินิกนิรนาม โทร. 0-2256-4109 กด 1 วันจันทร์-ศุกร์

ตั้งแต่วเวลา 8.00 - 19.00 น. วันเสาร์ 08.00 - 16.00 น.

เครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ประเทศไทย โทร. 0-2377-5065

วันจันทร์ - ศุกร์ ตั้งแต่วเวลา 09.00 - 17.00 น.

